

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Probă scrisă de limba și literatura română

Varianta 79

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

Boierul Axentie era cam tuciuriu la față, zbârcit și cu părul cărunt, dar inima îi era încă tânără. [...]

Într-o zi se răspândi vestea în Focșani că a venit de la București fata serdarului* Stoica, și că șade la o mătușă a ei, cocoana Stavrica, femeie bogată și dată dracului: de spaima ei fugeau ciorile.

Când auzi boier Axentie de fata serdarului, i se opri inima în loc, de parcă l-ar fi sosit mireasa multășteptată. N-o văzuse niciodată pe duduia* Rândunel, fată cu nume de băiat și renume de Cosânzeană.

Dar numai la gândul că zidurile Focșanilor adăpostesc o femeie tânără și frumoasă cum nu e alta, boier Axentie se simți înviorat și sprinten. [...]

Rândunel avea niște ochi negri, șireți, pe cari îi învârtea toată ziua în cap, cu neastâmpăr; avea gropițe în obraz și-o gură mică roșie – cuibul celor mai ștregărești surâsuri. Abia împlinise șaptesprezece ani și ținea fruntea sus, ca o domniță care n-așteaptă decât pețitorii. În loc să-și plece privirile în pământ, ca orice fată de seama ei, în loc să roșească sfios, de câte ori se uita cineva mai lung la ea, surâdea și făcea gropițe în obraz.

– Apăi nu, tată, îi zise într-o bună zi serdarul. La mine nu se trece cu de-astea... Mai ai patru ani până la măritis – că mie nu-mi arde de socrie acum. Fă bine și mi te du la Focșani, la mătușă-ta Stavrica... Aici nu e de tine... Hai, taică, hai!

Și iat-o pe biata Rândunel în pustietatea Focșanilor, lângă mătușă ei bătrână, tristă și rece ca moartea.

Cine o să se mai uite la ea de-acum? Cine o să-l mai azvârle în grădină răvașe cu stihuri și cofeturi* dulci ca stihurile din răvașe?! S-a isprăvit cu ele, puiule!...Stai și tu acum la împletit ciorapi, cum face mătușă-ta, ca nu mai e chip de primăvăratece nebunii!...Zadarnic mai aștepți pe uliță cântări de dragoste și de dor, pe care le știai că sunt pentru tine! N-or mai veni să moară sub fereastră ta aleanurile* lungi ale lăutarilor. Strunele cobzei* plesniră, iar naiul a plecat aiurea să-și picure mărgăritarele! Bun rămas, puiule, zi-le bun rămas tuturor visărilor tale, că vremea măritșului ți-o veni, e-hei, tocmai colo, peste patru ani.

*

Boier Axentie veghea. Văzuse și el minunea de fată a serdarului, podoaba Focșanilor, și-l prinse focul. Inima îi năpârlea*, sufletul i se schimba ca pielea șarpelui. Axentie era îndrăgostit cât șapte flăcăi la un loc. [...]

(Victor Eftimiu, **O cântare a lu' Barbu Lăutaru** - fragment)

*serdar – 1) (în Evul Mediu) comandant de oaste și, mai ales, de călărimă. 2) (în sec. XVIII-XIX) boier de rang mijlociu;

*duduie – domnișoară;

*cofeturi – diverse sortimente de bomboane, de zaharicale etc;

*alean – 1) Suferință, durere sufletească; amar; durere. 2) Sentiment de melancolie produs de dorința de a revedea pe cineva sau ceva drag; nostalgie;

*cobză – instrument muzical cu coarde, asemănător cu chitara

*a năpârli – (despre animale) a-și schimba părul, penele sau pielea; (despre păr, pene, piele) a cădea de pe corp în cursul năpârlirii; (aici) fig. a se transforma în mod radical;

A. Limba română

1. Precizează câte sunete și câte litere există în fiecare dintre cuvintele „Axentie” și „tuciuriu”.	4 puncte
2. Menționează doi termeni din familia lexicală a substantivului „om”.	4 puncte
3. Precizează câte un antonim al cuvintelor subliniate: „Și iat-o pe biata Rândunel în pustietatea Focșanilor, lângă mătușă ei <u>bătrână</u> , tristă și rece ca <u>moartea</u> .”	4 puncte
4. Transcrie, din fragmentul subliniat, un adverb de timp și un adverb de loc.	4 puncte
5. Stabilește modurile verbelor din fragmentul: „Stai și tu acum la împletit ciorapi, cum face mătușă-ta, ca nu mai e chip de primăvăratece nebunii!”	4 puncte
6. Alcătuiește un enunț în care substantivul „boierul” să aibă funcția sintactică de complement indirect.	4 puncte
7. Precizează funcția sintactică și cazul cuvintelor subliniate: „N-or mai veni să moară <u>sub fereastră</u> ta <u>aleanurile</u> lungi ale lăutarilor.”	4 puncte
8. Transcrie, din fragmentul următor, propoziția subordonată, precizându-i felul: „...Rândunel avea niște ochi negri, șireți, pe cari îi învârtea toată ziua în cap, cu neastâmpăr...”	4 puncte

9. Alcătuieste o frază în care să existe și o propoziție subordonată circumstanțială concesivă, având ca regent verbul „a veni”. **4 puncte**
- B. Înțelegerea textului**
10. Transcrie, din al doilea alineat al textului, cuvintele prin care se fixează timpul și spațiul acțiunii. **2 puncte**
11. Transcrie un fragment, din text, prin care este caracterizată cucoana Stavrica, mătușa fetei. **2 puncte**
12. Precizează cine o trimite pe duduia Rândunel la Focșani. **2 puncte**
13. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic. **2 puncte**
14. Explică semnificația enunțului „*Inima îi năpârlea, sufletul i se schimba ca pielea șarpelui*”. **4 puncte**

Partea a II-a (18 puncte)

Imaginează-ți că ai fost plecat într-o excursie de două zile la munte, în localitatea Pârâul Doamnei. Te-a impresionat peisajul și, mai ales, un râu ce curgea în apropierea cabanei în care locuiai.

Scrie o compunere de 20 - 25 de rânduri, în care să descrii acel râu.

În compunere, trebuie:

- să respecti convențiile specifice unei descrieri; **6 puncte**
- să ai un conținut și un stil adecvate tipului de text și reperelor/ cerințelor formulate; **8 puncte**
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. **4 puncte**

Partea a III-a (24 de puncte)

Scrie o compunere de 1 - 2 pagini, în care să caracterizezi un personaj preferat dintr-o **schiță** studiată de tine la școală. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea, însoțită de exemple, a trei mijloace/ procedee de caracterizare a personajului din schița aleasă;
- numirea a trei trăsături (fizice și/ sau morale) ale personajului;
- prezentarea trăsăturilor, prin referire la întâmplări/ la situații semnificative sau prin citate comentate;
- prezentarea relațiilor dintre personajul ales și un alt personaj al schiței.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 2 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă cel puțin o pagină sau echivalentul a 25 - 30 de rânduri scrise.